

Unet ja näyt Raamatussa

Jumalan viestintä ja kutsu erottamiseen

Raamattukeskeinen tutkimus

Johdanto

Jumala on käyttänyt unia ja näkyjä itsenäisesti läpi lunastushistorian yhtenä tapana kommunikoida kansansa kanssa. Vaikka ne eivät olekaan ensisijainen ilmoituksen väline nykyään, ne ovat palvelleet erityisiä tarkoituksia ohjauksessa, varoituksessa, rohkaisussa ja Jumalan suunnitelmien paljastamisessa.

”Ja viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, minä vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärensä ennustavat, ja nuorukaisenne näkevät näkyjä, ja vanhuksenne unia uneksuvat.” - Apostolien teot 2:17

Raamatun kieli: Unet, näyt ja ”yön näyt”

Raamattu käyttää useita toisiinsa liittyviä, mutta toisistaan erillisiä termejä:

Unelma

Heprea: חֶלֶם (chalom) — kokemuksia unen aikana.

kreikka: ὄναρ (onar).

Visio

Heprea: חֶזֶן (chazon), מַרְאֵה (mar’ah) tai חִזְיוֹן (chizzayon).

kreikaksi: ὄραμα (horama) ja ὀπτασία (optasia).

”Yön näyt” – Ilmestyskokemuksia yöaikaan (Job 33:15; 1. Moos. 46:2; Daniel 2:19; 7:1).

”Jumalan näkeminen yöllä” ja jumalallinen vierailu unen aikana

Kun Raamattu kuvailee Jumalan vierailevan tai kommunikoivan yöllä, se viittaa rajoitettuihin mutta todellisiin jumalallisiin kohtaamisiin – usein unien tai yönäkyjen kautta.

Psalmi 17:3 (KR92)

”Sinä olet koetellut sydäntäni, olet käynyt luonani yöllä, olet minua koetellut, mutta et löydä mitään...”

Heprea: לַיְלָה פָקַדְתָּ (paqadta laylah). Jumala kuulusteli Daavidia aktiivisesti tai vieraili hänen luonaan yön aikana – yhdenmukaista yöllisten unien ja näkyjen kanssa. Profeettana (Apostolien teot 2:30) tämä heijastaa intiimiä jumalallista ilmoitusta hänen nukkuessaan.

Psalmi 17:15 (KR92)

”Minä saan nähdä sinun kasvosi vanhurskaudessa; herätessäni olen tyytyväinen sinun muotoasi.”

Heprea: פָּנִים (panim) ja תְּמוּנָה (temunah). Daavid ilmaisee toivonsa näkevänsä Jumalan kasvot herätessään – viitaten Jumalan lopulliseen näkyyn.

Raamatullinen ero Ilmestyskirjassa

4. Mooseksen kirja 12:6–8

”Jos teillä on profeetta, minä, Herra, ilmoitan itseni hänelle näyssä, puhun hänen kanssaan unessa. Mutta niin ei ole palvelijani Mooseksen laita... Hänen kanssaan minä puhun suusta suuhun, selvästi enkä arvoituksin...”

Suurin osa ilmoituksista tuli חֶזֶן (chazon) tai חֶלֶם (chalom) kautta. Mooseksella oli ainutlaatuisen suora yhteys פֶּה אֶל פֶּה — peh el peh).

Esimerkkejä unista ja näyistä (mukaan lukien yönäyt)

vanha testamentti

- Jaakobin tikapuut ja öiset kohtaamiset (1. Moos. 28:12; 46:2)

- Patriarkka Joosefin symboliset chalom-unet
- Danielin unet ja yölliset näyt
- Daavidin yöllinen vierailu ja toivo nähdä Jumalan kasvot (Psalmi 17:3, 15)

Uusi testamentti

- Joosef, Marian aviomies — selkeitä enkeliviestejä onarin unissa (Matteus 1:20; 2:13, 19)
- Pietarin symbolinen horama-näky (Apostolien teot 10)
- Paavalin yönäky (Apostolien teot 16:9)

Enkeleisiin liittyvät unet — Välittyy unien (chalom / onar) tai yönäkyjen kautta.

Profetia, ilmestys ja järjestys kirkossa (1. Korinttilaisille 14)

1. Korinttolaiskirjeen luku 14 osoittaa, kuinka ilmestyksen (myös unien tai yöllisten kokemusten kautta) täytyy rakentaa seurakuntaa, tulla koetelluksi ("antakoot muiden punnita, mitä sanotaan" - jae 29) ja toimia tietyssä järjestyksessä.

Erottelukyky: Unien, näkyjen ja ilmestysten koetteleminen

Kolossalaiskirje 2:18

"Älköön kukaan teitä estäkö harjoittamalla asketismia ja palvelemalla enkeleitä, puhumalla näyistä ja paisuttamalla turhaan aistillisen mielensä vuoksi..."

Väärät opettajat käyttivät näkyjä ja enkelien opetuksia ylpeyden luomiseen. Tämä ei johda Kristukseen kiinni pitämiseen.

Muita keskeisiä erottelukohtia

- 5. Mooseksen kirja 13:1–5
- 1. Johanneksen kirje 4:1
- 1. Tessalonikalaiskirje 5:19–22
- 2. Korinttilaisille 11:14
- Matteus 7:15–20

Käytännön kokeet

1. Onko se sopusoinnussa koko Raamatun kanssa?
2. Ylistääkö se Jeesusta Kristusta?
3. Tuottaako se nöyryyttä ja rakkautta vai ylpeyttä ja eripuraa?
4. Vahvistavatko jumalallinen neuvo ja Hengen hedelmä sen?
5. Rakentaako se seurakuntaa (1. Korinttilaisille 14)?

”Kasvoista kasvoihin” ja Jumalan suoran näkemisen merkitys

Mooseksen ainutlaatuinen kokemus

"Kasvotusten" = heprea פָּנִים אֵל פָּנִים (panim el panim). Suora, intiimi viestintä. Ainutlaatuinen Vanhan testamentin profeettojen joukossa, mutta silti rajoitettu (2. Moos. 33:20).

Jeesuksen ainutlaatuinen ja välitön Isän tuntemus

Jeesuksella, Jumalan iankaikkisena Poikana, on ainutlaatuinen, suora ja välitön suhde Isään, joka ylittää jopa Mooseksen kokemuksen.

Johanneksen evankeliumi 1:18

"Ei kukaan ole Jumalaa koskaan nähnyt; Jumala, joka on Isän kyljessä, on hänet ilmoittanut."

Jeesus yksin on nähnyt Isän täydessä merkityksessä, koska hän on Jumalan Poika.

Johanneksen evankeliumi 6:46 (KR92)

"Ei niin, että kukaan olisi nähnyt Isää, paitsi hän, joka on Jumalan luota; hän on nähnyt Isän."

Vain Jeesus on nähnyt Isän suoraan ja täydellisesti.

Matteus 11:27 (KR92)

"Kaikki on annettu minun haltuuni Isältäni. Ei kukaan tunne Poikaa paitsi Isä, eikä kukaan tunne Isää paitsi Poika ja se, kenelle Poika tahtoo hänet ilmoittaa."

Isän ja Pojan välillä on ainutlaatuinen, vastavuoroinen ja täydellinen tieto. Jeesus ilmoittaa Isän, koska vain hän todella tuntee hänet.

Jeesuksen tieto Isästä on ikuista ja ontologista (Hän on Jumala), ei pelkästään itsestään selvä näky, kuten Mooses sai. Siksi hän saattoi sanoa: "Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän" (Joh. 14:9).

Tulevaisuuden toivo kaikille uskoville

1. Korinttilaisille 13:12

"Nyt me näemme peilistä himmeästi, mutta silloin kasvoista kasvoihin. Nyt tiedän vajavaisesti, ja silloin tiedän täysin, niin kuin minutkin on täysin tunnettu."

kreikka: πρόσωπον πρὸς πρόσωπον (prosōpon pros prosōpon). Ikuisuudessa kaikilla uskovilla on täydellinen, esteetön yhteys Jumalan kanssa – Moosesta suuremman ja Jeesuksen kautta mahdolliseksi.

Kristuksen ylivalta ja kirjoitettu sana

"Muinoin, monta kertaa ja monella tavalla, Jumala puhui isillemme profeettojen kautta, mutta näinä viimeisinä päivinä hän on puhunut meille Poikansa kautta..."

— Heprealaiskirje 1:1–2 (KR92)

Kaikkien unien, näkyjen ja profeetallisten ilmestysten on pysyttävä Kristuksen ja Raamatun alaisina.

Uskoville tänään

Jumala on kaikkivaltias ja voi silti suoda unia tai öisiä vierailuja. Ne eivät kuitenkaan ole tavanomaisia opastuksen keinoja. Terve kristillinen elämä keskittyy Raamattuun, rukoukseen, Hengen valaistukseen ja kokoontuneeseen seurakuntaan, jossa kaikki ilmestykset koetellaan (1. Korinttilaisille 14).

Jumalan kuri ja opetus

Unien ja näkyjen ohella Jumala viestii kansalleen ja muokkaa sitä myös rakkaudellisen kurin ja opetuksen kautta. Raamattu kehottaa toistuvasti uskovia olemaan halveksimatta, hylkäämättä tai kääntymättä pois Herran kurituksesta, sillä se on osoitus Hänen isällisestä rakkaudestaan ja keino kasvattaa meitä pyhydessä.

Ydinkohdat

Sananlaskut 3:11-12 (KR92)

"Poikani, älä halveksi Herran kuritusta äläkä väsy hänen nuhteluunsa, sillä jota Herra rakastaa, sitä hän nuhtelee niin kuin isä poikaa, johon hän on mieltynyt."

Heprealaiskirje 12:5–11

”Oletteko unohtaneet kehotuksen, joka teille osoitetaan poikina? ’Poikani, älä halveksi Herran kuritusta äläkä väsy, kun hän sinua nuhtelee. Sillä Herra kurittaa sitä, jota hän rakastaa, ja kurittaa jokaista lasta, jonka hän ottaa.’ Kuritusta teidän täytyy kestää. Jumala kohtelee teitä poikina. Sillä kuka poika ei isällään kurita? Jos te jätte ilman kuritusta, josta kaikki ovat osallisina, silloin te olette aviottomat lapset ettekä lapset. Sitä paitsi meillä oli maalliset isät, jotka kurittivat meitä, ja me kunnioitimme heitä. Eikö meidän paljon enemmän pitäisi olla alamaisia henkien Isälle ja elää?

Sillä he kurittivat meitä vain vähän aikaa, niin kuin heille parhaaksi näytti, mutta hän kurittaa meitä parhaaksemme, että pääsisimme osallisiksi hänen pyhydestään. Tällä hetkellä kaikki kuritus tuntuu tuskalliselta eikä miellyttävältä, mutta myöhemmin se tuottaa vanhurskauden rauhan hedelmän niille, jotka ovat sen avulla kasvatettuja.”

Job 5:17 (KR92)

”Katso, autuas se, jota Jumala nuhtelee; älä siis halveksi Kaikkivaltiaan kuritusta.”

Ilmestyskirja 3:19

”Joita minä rakastan, niitä minä nuhtelen ja kuritan; ole siis ahkera ja käänny.”

Tukevat jakeet

- Psalmi 94:12 — ”Autuas se mies, jota sinä, Herra, kuritat ja jolle opetat lakisi mukaan.”
- 5. Mooseksen kirja 8:5 – ”Tiedä siis sydämessäsi, että niin kuin mies kurittaa poikaansa, niin Herra, sinun Jumalasi, kurittaa sinua.”
- Psalmi 118:18 — ”Herra on kurittanut minua ankarasti, mutta ei ole antanut minua kuoleman alttiiksi.”
- Sananlaskut 12:1 — ”Kurjaa rakastava rakastaa tietoa, mutta ojennusta vihaava on tyhmä.”
- Sananlaskut 15:32 — ”Joka hylkää kurin, halveksii itseään, mutta joka nuhdetta kuuntelee, oppii viisautta.”

Näissä kohdissa kuri esitetään Isän rakkauden ilmaisuna, joka on tarkoitettu meidän parhaaksemme, pyhyitemme ja kypsyitemme vuoksi. Aivan kuten kaikki aidot ilmestykset (mukaan lukien unet tai yölliset näyt) on koeteltava Raamatun avulla ja niiden on tuotettava nöyryyttä ja rakentumista, niin myös Jumalan oikaisukättä tulee vastaanottaa alistuvana eikä kaunaisena. Molemmat jumalallisen viestinnän muodot vaativat samaa erottelukykä, nöyryyttä ja kuuliaisuutta kirjoitetulle Sanalle.

Loppupäätelmä: Siunattu toivo

Eräänä päivänä me näemme Jumalan kasvot ja olemme täysin tyytyväisiä Hänen kaltaisuuteensa (Psalmi 17:15). Me näemme Hänet kasvoista kasvoihin täydellisessä kirkkaudessa (1. Korinttilaisille 13:12). Vain Jeesus on nähnyt Isän täysin tässä ajassa, ja Hänen kauttaan me jonain päivänä tunnemme Jumalan täydellisesti.

Pohdintakysymykset

1. Miten psalmi 17:3 ja psalmi 17:15 toimivat yhdessä?
2. Mikä tekee Jeesuksen Isän tuntemuksesta ainutlaatuista verrattuna Moosekseen?
3. Miten 1. Korinttolaiskirjeen luku 14 ohjaa sitä, miten ilmoitusta tulisi käsitellä seurakunnassa?
4. Kuinka lupaus Jumalan näkemisestä ”kasvoista kasvoihin” jonain päivänä rohkaisee sinua?
5. Sananlaskujen 3:11–12 ja Heprealaiskirjeen 12:5–11 valossa, miten uskovien tulisi reagoida kokeessaan Herran kuritusta?

Kaikki lainaukset Raamatusta ovat ESV®-Raamatusta. Käytetty luvalla. Kaikki oikeudet pidätetään.